

NOVADNIEKS

LATVIJAS REPUBLIKAS PREIĻU RAJONA LAIKKRAKSTS

OTRDĪEN,
1992. gada
7. aprīlī

Nr.22 (6290)

Mazumtirdzniecības
cena 1 rublis

KĀ BŪS AR DEGVIELU?

Pašvaldību, lauksaimniecības departamentu un naftas bāzu vadītāji Rīgā tikās ar premjerministru I. Godmani, rūpniecības un enerģētikas ministru A. Milleru, Lauksaimniecības ministrijas pārstāvjiem. Sarunas temats — kā tiks organizēta apgāde ar benzīnu un dīzeļdegvielu pavasarā lauku darbu laikā. No mūsu rajona sanāksmē piedalījās rajona TDP priekšsēdētājs I. Muzikants un lauksaimniecības pārvaldes priekšnieks J. Vucēns. Par sanāksmē dzirdēto «Novadnieku» informēja J. Vucēns.

— Kā tad īsti būs ar degvielu? Vai sējas darbiem tās pietiks?

— Dīzeļdegvielu republika jau saņem, ir izstrādāti kredītēšanas noteikumi. Litrs maksās 10 rubļus. Benzīnu saņemsim par valsts noteikto cenu, kredīts paredzēts tikai dīzeļdegvielai. Konkrēti: pašlaik par litru jāmaksā 1 rublis 93 kapeikas, par to izdevumus varēs segt līdz 1. novembrim. Ar naftas bāzi jānoslēdz līgums par degvielas saņemšanu un kredītēšanu kredītēšanu. Godmanis aicināja pašvaldības kredītus, kurām to nevajag, nepemt, bet noreķināties tādā).

Diemžēl ne viss, ko sola valdība, īstenojas praktiski. No Rīgas atbraucam apmierināti, bet nākamajā diena, kad gribējam slēgt līgumu par dīzeļdegvielas iepirkšanu un kredītēšanu rajona vajadzībām, naftas bāze to atteicās darīt. Šorīt (saruna notika piektdien A.I.) visu laiku zvanu uz Lauksaimniecības ministriju, lai noskaidrotu, kas par lietu. Pa to laiku pavasaris un sējas darbi strauji tuvojas...

— Zemnieki uztraucas, ka neizdosies sadarboties ar paju sabiedrībām, jo benzīns jāiepērk no tām, būs jālūdz arī tehnika.

— Ja ir sava tehnika, degviela jāsaņem sabiedrības bāzē, ja nav — jānoslēdz ar paju sabiedrību līgums. Tur iepazīstinās ar samaksu un izcenojumiem. Zemniekam paredzēto degvielu izmantos viņa zemes apstrādāšanai.

Situāciju nevajag dramatizēt, taču nevajag arī vienkāršot. Paju sabiedrības ir patstāvīgas, no «augšas» tām neviens neko nevar pievēlēt. Izmaksas mainās, dažādās paju sabiedrībās nes reljefa un amortizācijas atskaitījumu dēļ. Tas var būt dažāds. Taču jācer uz paju sabiedrību vadītāju godaprātu, ka cenas netiks mākslīgi sakāpinātas. Ir izstrādātas rekomendācijas izcenojumiem, pēc tām arī būtu jāvadās, nosakot pakalpojumu cenu.

— Un tomēr. Ja zemnieks zemi saņēmis šopavasār, viņam nav savas tehnikas un nav arī naudas, lai samaksātu par pakalpojumiem paju sabiedrībai. Ko darīt?

— Šie zemnieki ar aktu zemes platību var nodot pagastam vai paju sabiedrībai, teiksim, uz gadu. Līdz ar to viņi saglabās tiesības sākt savas zemes apsaimniekošanu nākamgad. Zeme šopavasār nedrīkst palikt neapstrādāta, tāpēc gribu apētēt ne tikai pie paju sabiedrību vadītāju, bet arī pie pirmo zemnieku, kuriem tehnika ir, sirdsapziņas — palīdziet jaunajiem zemniekiem! Tikai tad, ja būs savstarpēja izpratne un iejūtība, zemes reforma sevi atātais un Latvija nepalik bez maizes.

Jāni Vucēnu iztaujāja
Aina Iljina

• Republikas Augstākās Padomes Prezidijā pieņemts dekrēts par Preiļu rajona dažu pagastu pārdēvēšanu. Rauniešu pagastu turpmāk sauks par Sutru pagastu, bet Upenieku pagastu — par Sīļukalna pagastu.

• No 1. aprīļa mūsu rajonā tiek demonstrēta Jāņa Streiča filma «Cilvēka bērns». Preiļu rajona kinodirekcija ir pirmā Latgales zonā, kas saviem skatītājiem piedāvā nevis filmas reprezentāciju, bet plašu izrādīšanu. «Cilvēka bērns» iegriezies ne vien Preiļos, Līvānos un lielāko pagastu centros

bet arī attālākos ciemos, kur pēdējā laikā degvielas krīzes dēļ filmas nenonāca. Šoreiz, kā uzsvēra kinodirekcijas darbinieki, degviela tiek īpaši rūpīgi meklēta, jo filma jāredz visiem mūsdienu laukiem. Līdz šim skatītāju atsauce bija ļoti liela. Bet viesosies «Cilvēka bērns» mūsu rajonā trīs nedēļas.

• AP Pašvaldību nodaļas Latgales zonas kura-tora Arvīda Vjatera pavadītā Preiļu rajonā bija iegriezušies kādas amerikāņu tūrisma firmas pārstāvji. Viņus interesēja rajoni, caur kuriem iet trakts Pēterburga — Varšava — Berlīne (tātad — Rēzeknes, Preiļu un Daugavpils rajoni) un tam pieguļošās infrastruktūras. Cik zināms, viesus visā viņu ceļojuma garumā satricies ceļu stāvoklis. Mūsu rajonā esot patikusi alpūtas vieta pie Zolvas ezera. Aplūkota arī Preiļu pils. Viesošanās rezultāti un tālākie mērķi rajona vadībai neesot zināmi.

• Rajona centrālās slimnīcas galvenais ārsts Ivans Deško varēja iepriecināt ar vēsti, ka nobeigumam tuvojas slimnīcas jaunā korpusa celtniecība. Valsts pieņemšanas komisija un korpusa nodošana ekspluatācijā gaidāma vasaras mēnešos. Bet iepriekšējā — darba — komisija, kas nozīmē zināmu objekta gatavību, jau notikusi.

• Preiļos bijušajā nomas punktā tagad izvietojies individuālais uzņēmums — salons «Preiļi». Tā vadītāja Irīna Kirillova pastāstīja, ka jau kopš marta viņa šīs telpas irē no sadzīves pakalpojumu kombināta. Salonā joprojām darbojas noma, joprojām tiek pārdotas mēbeles — gan uzņēmumu ražotās, gan arī no iedzīvotājiem pieņemtās, kā arī tiek realizētas citas no iedzīvotājiem komisijā pieņemtās mantas.

Drīz mūs saskaitīs!

Pagājušajā nedēļā izveidota LR Tieslietu ministrijas Pilsonības un imigrācijas departamenta Preiļu rajona nodaļa. Par nodaļas priekšnieku 2. aprīlī Tieslietu ministrijā apstiprināts Pēteris Upenieks (līdz šim — Civilās aizsardzības Operatīvā centra priekšnieks). Viņš pastāstīja, ka nodaļas izveidošana saistīta ar iedzīvotāju uzskaites nepieciešamību, jo iepriekšējās tautas skaitīšanas rezultāti nebija objektīvi un nedeva patiesu priekšstatu par republikas iedzīvotāju skaitu, tautībām, vecumu utt. Pilsonības un imigrācijas nodaļas darbs nav saistīts ar Pilsoņu komiteju. Isteno LR pilsoņu noskaidrošanu vai pilsoņu apliecību izsniegšanu. Jaunizveidotais dienests nav politiska organizācija un tās uzdevums ir iedzīvotāju uzskaitē — sagatavošanās LR pasu izdošanai.

Nodaļa pastāvīgi nodarbošies ar imigrācijas jautājumiem — iebraukšanas un izbraukšanas atļauju izsniegšanu. Proti, ne ar vīzu, bet atļaujas dokumentu noformēšanu. Nodaļas sniegto informāciju par konkrētu pilsoņu pierakstīšanu vai nepierakstīšanu rajonā saņem tā dēvētais pasu galds.

Tuvākajā laikā darbam nodaļā tiks pieņemti 3

• No 1. aprīļa līdz 30. jūnijam ilgs pavasara iesaukums LR obligātajā valsts dienestā. Rajona Valsts dienesta pārvaldes priekšnieks Antons Andžāns pastāstīja, ka iesaukuma vecumā (no 1967. līdz 1973. gadam dzimušie) ir aptuveni 100 jaunieši, taču ne jau visi dienestā tiks iesaukti veselības stāvokļa, ģimenes un citu apstākļu dēļ. Rīt — 8. aprīlī — notiks pirmā iesaukšanas komisija. Paredzams, ka pirmajos divos mēnešos — aprīlī un maijā — no mūsu rajona dienestā tiks iesaukti 22 jaunieši.

• Rīt uz iesaukuma komisiju ieradīsies arī 9 vīri, kas nolēmuši kļūt par robežsargiem. Pavisam aprīlī uz Daugavpils robežapsardzības bataljonu no Preiļu rajona dosies 14 brīvprātīgie robežsargi. Līdz ar to jāsecina, ka kopš LR robežapsardzības formēšanās sākuma no mūsu rajona šai dienestā devušies gandrīz 30 vīri.

• Veselu mēnesi rajona kultūras namā bija skatāma akvareļu un grafikas kolekcija no Daugavpils muzeja mākslas nodaļas fondiem. Starp pārstāvētajiem autoriem bija K. Dobrāns, J. Pigoznis, J. Unda, V. Paura, B. Pika, L. Bauliņš un citi. Pavisam eksponāti bija 25 darbi. Lielāko interesi šī mākslas darbu izstāde izraisīja skolēnu un kultūras darbinieku vidū. Jau šomēnes mēs iepazīsimies ar Ilzes Šēnbergas dailradi.

• Monikas Līvānes aicināti pulcējās topošā folkloras teātra entuziasti. Tika pārrunāti iespējamās darbības pamatvirzieni: Tautas dziesmas, ticējumi un paražas, gadskārto ieražas un svētku norise ir tas avots, no kura sev spēkus smelsies topošais kolektīvs. Viens no noteikumiem: jau šodien jādomā par sava etnogrāfiski paroža tautas tērpa sagādāšanu. Par tuvajām Lieldiennām liecināja praktiskās nodarbības olu krāsošanā.

• Pamazām mūsu dzīvē arvien lielāku nozīmi iegūst senie amati. Par to liecina pieaugoša interese par aušanu un adīšanu. Šo prasmi pulcīņos un maksas kursus apgūst gan jauni, gan jau pieauguši cilvēki. Pavasarī ir īstais laiks kuldziņu sagādāšanai un tādēļ rajona kultūras namā piektdien uz pirmajām nodarbībām pulcējās tie, kas vēlētos apgūt pinēja iemaņas. Kursus vada Dzintra Baumanē.

pastāvīgie darbinieki un uz laiku līdz 7 mēnešiem — 20 ārštata darbinieki pagastos. Jaunais dienests izvietosies bijušās rajona izpildkomitejas telpās un sāks darbu pēc pāris nedēļām, kad pilnībā būs nokomplektēti nodaļas kadri.

Uz jautājumu: «Vai esat pārliecināts, ka rajona iedzīvotāji nāks reģistrēties?», Pēteris Upenieks atbildēja: «Ja pareizi sapratīs, nāks. Nevienam nebūs jāpierāda, ka viņš, piemēram, ir latvietis vai ka patiešām te dzīvojis viņa senči... Tādas bažas jau esmu dzirdējis. Vēlreiz uzsveru, ka republikai vajadzīga iedzīvotāju uzskaitē. Un galu galā katram būs jāsaprot, ka neregistrēts republikas iedzīvotājs nevarēs saņemt pasi».

Pēteris Upenieks apsūlīja «Novadnieka» lasītājiem jau tuvākajā laikā sniegt precīzu informāciju par nodaļas darbu un to, kas īsti mums būs jādara, un kā mūs skaitīs.

Bet es vēl piebildīšu, ka, lai apstiprinātu šai darbā, nodaļas vadītājam un jau minētajiem trim štata darbiniekiem nepieciešamas LTF, LNNK un rajona valdes rekomendācijas, no kā jāsaprot, ka valsts rūpējas, lai tās pilsoņu uzskaitē būtu drošās rokās.

S. Jokste

Pīļu audzētāji izvēlējušies patstāvību

Kā citur, arī Aglonas pagastā bijušās valsts saimniecības vietā tagad ir paju sabiedrība, tai pieder pīļu ferma, kuras darba slava skanējusi tālu un kura allaž bijusi par saimniecības lielāko un stiprāko balstītāju. Bet nu kolektīvs nolēmis, ka laiks saimniekot pašiem un baudīt sava darba augļus — izteicis vēlēšanos to privatizēt. Formalitātes nokārtotas, pieteikums uz šo soli iesniegusi visi tie, kas pašlaik strādā šajā fermā, daudzi pensionāri, šonedēļ — 9. aprīlī — paredzēta kopīgā sapulce, kurā ievēlēs jaunu vadītāju, apspriedīs un pieņems statūtus un lems par nosaukumu.

Kolektīvs ar darbu kļuvis pazīstams gados, kad to vadījusi Monika Rivare, viņa ir arī jaunā uzņēmuma dibināšanas iniciatoru grupas lōcekle, Aglonas pusē nostrādājusi trīsdesmit deviņus gadus. Pajautāju

viņai, kas ir un uz ko cer jaunā privālizētā sabiedrība.

M. Rivare:

— Kopā mums vajag 4,6 miljonus rubļu lielu statūtu kapitālu, gandrīz divi ar pusi miljoni jau ir no mantiskajām un darba pajām, pieteikumus iesnieguši turpat divi simti cilvēku, kolektīvi gribētu ņemt visas pīļu novietnes un palīgsaimniecību divu simtu hektāru platībā. Daudz ir tādu bijušo fermas strādnieku, kuri vairs mūsu pusē nedzīvo. Piemēram, liela mantiskā paja ir Sīļņu ģimenei un citām — gribam, lai arī viņi iestājas mūsu sabiedrībā kā pilntiesīgi paju biedri. Var šīs pajas atstāt un līdz ar to attiecīgi piedalīties peļņas sadalē — saņemt dividendes, vai arī pēc kāda laika vērtību saņemt skaidrā naudā. Domāju, ka pēc šīs publikācijas «Novadniekā» atsauksies visi. Laipni lūdzam!

Vel varu piebilst, ka mēs veidojam kopuzņēmumu ar «Latvijas manufaktūru», jo viņiem vajadzīgas mūsu pīļu pūkas un spalvas, savukārt fermā paredzējuši celt mums vajadzīgas būves. Kā no vienas, tā otras puses izteikti priekšlikumi kopuzņēmumam nosaukumā dot vārdu «Ainava».

Pēc procedūru jautājumu izskatīšanas dibinātāji paredzējuši pieņemt aicinājumu visiem bijušajiem Aglonas valsts saimniecības strādniekiem un tiem, kuri tagad ir jaunajā paju sabiedrībā, ar savām pajām iestāties privatizētajā kopuzņēmumā.

A. Mežmalis

P.S. Šo sarunu publicējam pirms privatizācijas sanāksmes, lai tajā varētu piedalīties visi ieinteresētie. Reģistrācijas sākums plkst. 9.00 Aglonas putnu fermas inkubatora telpās Ezerūkinos.

Līvānu mājas joprojām ražo

Trīs līdzdienas pagājušos nedēļu nōcās izmantot Līvānu māju būves kombināta darbiniekiem. Viņi dažas dienas pastrādās, bet pēc tam skaidu plākšņu un māju būves cehu ļaudīm nāksies doties atvaļinājumā. Cehos notiks kapitālais remonts. Tā «Novadniekam» pastāstīja kombināta direktora vietnieks ražošanā Andris Bents.

— Vai tās ir piespiedu un bezmaksas atvaļinājums?

— Atvaļinājums apmaksātais, tikai iznantojams piespiedu kārtā — pašlaik. Parasti visi gāja atvaļinājumā un remonts notika vienā no vasaras mēnešiem. Bet esam spiesti pārtraukt darbu, jo nav mazta un līdz ar to trūkst zāģmateriālu žāvēšanai. Tas pārkārt. Otrkārt, nav arī saistīti, tas ir, līnijas skaidu plākšņu ražošanai. No vairākām vietām: no Rīgas, no Krievijas, no Igaunijas saņemtiem dažādiem materiāliem un izejvielām. No Krievijas nu tās nāk ar pārtraukumiem, Igaunija prasa maksu valūta. Ražošana slēpti samazinājusies.

— Tomēr darba likumdošana paredz, ka piemēram, sievietes ar mazām bērniem nevar piespiest aiziet atvaļinājumā citā laikā, ja viņas vēlas vasarā.

— Par šādām sievietēm un arī citiem darbiniekiem, kuriem patiešām dažādu apstākļu dēļ ir ļoti nevēlami pašlaik iznākt atvaļinājumā, esam padomājuši. Darbs atceļšies, Strādās arī galdniecības un melnārkais cehs.

— Kas pašlaik pieprasa Līvānu mājas — ārvalstis, Krievija, pašu republika? Vai ir tās saražotas? Cik maksā?

— Kaut arī izstrādāti dažādi varianti, mājas varam dažādot, tomēr pēc tām pašlaik mūsu republikā nav liela pieprasījuma. Atsevišķās vietās būvējam, pasūtījumi ir gan organizācijās, gan fermās. Daudz un dažādu līgumu ir noslēgti ar Krieviju, Baltkrieviju, par kuru

izpildi varētu saņemt preti degvielu, materiālus un daudz ko citu un vispār neko neprasīt no savas republikas, bet kavē 50 procentu muitas nodoklis, kas jāmaksā par izvešanu. Ar Latviju ceļamajam arī pietiek problēmu, jo ne visur ir sagatavoti pamati, kā tas paredzēts līgumā. Pašlaik neizvestas no mūsu teritorijas stāv 70 mājas. Līdz gada beigām izlaidīsim apmēram 40 mājas katru mēnesi, līdz šim saražojam pa simtam. Atkarībā no tipa māja maksā 500—600 tūkstoši. Šajā samaksā ietilpst konstrukcijas, sanitārtehniskās iekārtas, transports, vešana, celtniecības darbs. Proļams, pasūtītajam savus 150 tūkstošus vēl izmaksās pamatu būve.

Intensīvi gatavojamies šomēnes palaist jauno cehu. Te uzslādīta itāļu kokapstrādes līnija. Varēs gatavot dažādus izstrādājumus individuālajiem pasūtītājiem — logus, durvis un citu. Gatavojamies uz to, ka šādas plaši pieprasītas lietas nākotnē arī būs mūsu rūpniecības viens no svarīgākajiem produkcijas veidiem.

— No kāda materiāla tas tiks gatavots? Un vai strādnieki šim darbam tiks no jauna uzņemti?

— Acīmredzot, materiāls būs jāgādā pašūtītajam. Bet strādnieki būs tie, kas izbrīvētas no citiem cehiem.

— Tātad, bezdarbs nedraud?

— Pēdējā laikā no darba atbrīvoti apmēram 80 cilvēki, 60 strādnieki un 20 inženier-tehniskie darbinieki.

— Kādas atsauksmes par jūsu mājām ir tagad? Vai dzīvot tajās ir veselīgi? Vai vairs nepastāv konflikti starp ražotājiem, pasūtītājiem un medicīniskajām iestādēm par formaldehīda daudzumu un izgarojumiem?

— Nepastāv. Jau uzņēmumā māju sienas tiek noklātas ar neitralizējošu šķīdumu. Objektā pirms tapešu līmēšanas tas tiek darīts otrreiz. Faktiski no sanitāri higiēniskajiem centriem, kuru pārstāvji arī piedalās māju pieņemšanā, iebildumu vairs nemēdz būt.

— Vai jūsu ļaudis nopelna labi?

— Mūsu strādniekiem nevarētu būt pamats justies neapmierinātiem ar savu algu. Pēdējā laikā tās bija augstākās starp Līvānu uzņēmumiem.

L. Rancāne

• No Zviedrijas burtnīcas

INGEGERDAS KUNDZES HOBIJS

Sieviete zviedru lauku mājās ir gan atslugas glabātāja, gan katra nama dzīvā dvēsele. Istabas un saimniecības telpas ir viņas svētnīca un darba vieta, bet Ingegerdas kundze vēl ir arī saikne ar ārpusauli. Vismareizi nedēļā jāizbrauc uz veikaliem iepirkties — viņa ātri sapašas un iedarbina automašīnu. Jāapciemo paziņas, radi, draugi, ir kādas citas vajadzības ārpus Onnoborgas kalna. Kamēr dzīvesbiedrs Sunne ir braucējs, mašīna jau iesildīta. Abi sasēž tajā un autiņš noripo no kalna pa ceļu uz Tjērstādi un tālāk Norčepingu, Linčepingu, Rimforsu, Šindu vai kurp citur. Ceļi līdzen, kā galds, mašīna, lai arī vairs nav gluži jauna, ātri uzveic jebkuru attālumu. Viņa pie tādiem izbraucieniem pieradusi un tie ir tikpat vajadzīgi, kā pusdienu gatavošana, kafijas vārīšana.

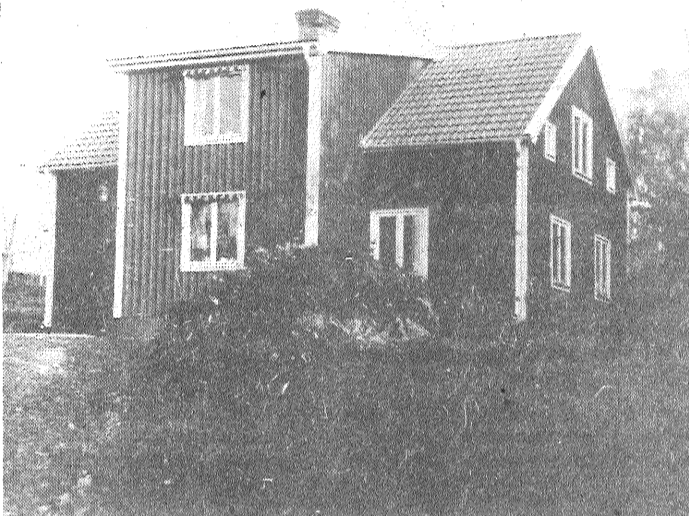
Pavērojot pagalma apbūvi, var pamanīt, ka viņa tagadējā divstāvēģā kotedža nav pirmā, kas pūrdzījusies piekalnītē, saglabājusies vēl vecā mājā ar zvana tornīti un citas Liekas, abiem ar Suni tā par lielu, bet viesmīlīgu Onnoborgas saimnieku Monsoni vienmēr laipni uzņem ciemiņus. Pateicoties saimnieces gādībai un darbam te — pirmā stāva zālē, viesistabā, virtuvē un darbistabā, otrā stāva guļamistabā un saimnieces darbistabā, bērnistabā, dušas telpās (tādas ir arī pirmajā stāvā) un visur citur valda ideāla kārtība. Un visur redzami dažādi nieciņi, starp kuriem tautiskas sedziņas, galdauti, pārklāji un citas mantas.

Pamanījusi, ka vēroju šos rokdarbus, saimniece pasteidzas paskaidrot:

— Aušana ir mans hobijs. Patik izšušana. Vienā mūklī neizņem no kurienes parādās audekli ar ziedu izšuvumiem. Saimniece parāda rūtainu pārklāju, kas sedz galdaugu, uz tā ir lampiņa ar tādū pat abazīru, pie sienas — vienā stilā ieturēts dekors. Te ir laikraksti un žurnāli, vesela kaudze, kas liecina par saimnieku lielo lasīšanas kāri (pastnieks ar savu auto uz Onnoborgas kalna redzams ik vakaru). Pamanu, ka arī citi stūriši istabā izveidoti savrupāk, ar savām īpatnībām tie ir kā īpašas saliņas.

— Visas mantas, kuru izgatavošanai vajadzīgi audumi, diegi, ir manas pašas, — paslūsto saimniece. — Pati aužu lapat grīdas segas.

Un viņa parāda atsevišķu istabiņu, kur stāv aužamās stelles, tajās ir smalks grīdas celiņš no lupatiņām. Tā kādreiz celiņus auda arī divu sētās Latgalē, novalkātām drēbēm deva otru mūžu. Monsonu pāris

jebkura veikala nopirkto kolektīvu, bet tas nebūtu tik miļš, kā pašu roku darbs.

Saimniece uzaicina uz otro stāvu — arī te viņai ir darbistaba, kur stāv košas baltas un svaigas stelles, bet tajās — smalks audums — tās viņai esot baltākiem darbiem. Ziedi uz platiem logiem mazina saules spīgtumu, bet gaišie aizkari logos (pašas darinājumi) atļauj ieplūst pietiekami daudz gaismas, kad viņa klausina stellas. Musu mājās agrāk, kad visiem saimes locekļiem bija jāauž krekli, bikses un svārki, tāpat klausdzēja stellas, lielas un pamatīgas, bet Ingegerdas kundzei tās ir nelielas, izgatavotas ar lielu rūpību un izturības ietilpību.

Šindas komūnā, ar ko iepazīties tuvāk, negadījās redzēt tautas lietīškās mākslas izstādi, kur droši vien atrastu Ingegerdas kundzes ražojumus, bet, piemēram, Songasēbijas skolā bieži tiek rīkotas vietējo meistaru darinājumu izstādes visdažādākajos žanros. Lietīškā māksla te lielā cieņā. Monsonu pāris 15 parcelā uz augstas pakāpes.

Antons Rancāns

ATTĒLOS:

Ingegerdas kundze pie aužamajām stellēm, top kārtējais brīnumjaukais un smalks darbs;

Monsonu senioru māja, tās interjeri — saimnieces darinājumu lielākās ekspozīcijas vieta.

Autora foto

LĀZERA STARS MEDICĪNĀ

Cilvēka dzīvības procesu norisei viens no būtiskākajiem priekšnoteikumiem ir gaisma. Bez tās cilvēks vienkārši nonikst dažu gadu laikā. Izmantojot šo atzinumu, medicīna arvien centusies ārstēšanā pielietot gaismas terapijas paņēmienus. Pēdējo gadu laikā savu vietu ieņem arī lāzera terapija, kur faktiski tiek pielietota gaismas spektra sarkanā vai infrasarkanā daļa. Virkne pētījumu liecina, ka tieši šī spektra daļa ir ārkārtīgi būtiska lielai daļai cilvēka audu.

Lāzera stara iedarbībā paātrinās iekaisuma procesu norise, audu atjaunošanās. Tiek panākts pretsāpju, tūska mazināšanās, asinsriti uzlabojošs un citi efekti, kas nepieciešami organismam, lai ātrāk cīnītos ar radušos slimību. Pozitīvi, ka tiek panākta tieši paša organisma lielākā spēja cīnīties ar slimību.

Lāzera terapiju nevajadzētu uzskatīt par visvarošu brīnumzāli, tomēr ir vesela rinda

saslimšanu, kur tiek panākti atzīstami rezultāti. Lāzers kā ārstnieciska metode sekmīgi lietojams kuņģa čūlu un citu gremošanas trakta slimību, hipertensīvās slimības, sirds išēmiskās slimības, hronisku plaušu slimību, sieviešu dzimumorgānu iekaisumu, nedzīstošu brūču, vairuma ādas slimību, neiroloģisku un locītavu slimību ārstēšanai. Ar lāzera palīdzību varētu tikt stimulēta kaulu sadzīšana pēc lūzuma, kā arī sniegta palīdzība virknē citu traumatoloģisko slimību.

Katrā noteiktā gadījumā par iespēju ārstēt konkrētu slimnieku ar lāzera palīdzību jāizlemj ārstam, kas ar šo ārstniecisko metodi nodarbojas. Šādu konsultāciju un nepieciešamības gadījumā tālāku ārstēšanu jūs varat saņemt firmā «Lāzers»: katru dienu Proļu poliklīnikas telpās 220. kabinetā.

Ārsts Juris Urtāns

PANSIONĀTU NEVIS CELS, BET IEKONSERVĒS

No republikas Labklājības ministrijas pienākusi vēsts, ka līdzekļu trūkuma dēļ apturēta pensionāta celtniecība Aglonā.

• Rajona TDP valdes priekšsēdētājs Ilgvars Kluzikants šo faktu pieņēma zināšanai — kā vienu no daudzām pēdējā laikā neiepriecinošām vēstīm, ar ko nākas samierināties.

• Aglonas pagasta valdes priekšsēdētājs Viktors Jonāns teica:

«Es jau nu noteikti būtu par ātrāku pensionāta uzcelšanu un arī par daudzdzīvokļu mājas uzcelšanu, lai varētu atbrīvot klosteri un bazilikas teritoriju no pašreizējiem īrniekiem. Gribas Aglonu sakārtot, bet ko lai dara, ja pat ministrijā nav naudas... Salēnīkos? Kas nu tur par normālu dzīvi, bet eksistēt vēl var... Pensionāta celtniecība ir komplicēta — sākumā bija jāuzceļ atīrīšanas iekārtas un katlu māja. Tagad viss apstājies. Gribētos vismaz tos materiālus, kas atvesti pensionātam, atstāt Aglonā».

• Izskaidrot radušos situāciju apņēmās līdzšinējās rajona izpildkomitejas arī pašreizējais kapitālās celtniecības daļas vadītājs Igors Ivanovs:

«Pansionāta celtniecību finansē Labklājības ministrija, rajons savu naudu neiegulda. 1984. gada cenās kapitālieguldījumi, kas nepieciešami celtniecībai, bija 4,6 miljoni rubļu. Šobrīd Daugavpils vispārējās celtniecības trests, kas būvē šo objektu, strādā ar koeficientu 17. Un tā nu — sakarā ar celtniecības materiālu dārdzību, ar augsto koeficientu, Aglonas pensionāta celtniecība uz laiku — kā teikts, uz šo gadu — apturēta. Piešķirto vienīgi 300 tūkstoši rubļu objekta tā sauktajai iekonservēšanai un iesāktā celtniecības etapa pabeigšanai.

Ja vērtējam procentuāli, šobrīd pensionātā apgūti 20 procenti līdzekļu. Iespējams arī tāpēc ministrijas nostāja bija — pabeigt pensionāta celtniecību Liepājas un Krāslavas rajonos, kur darbi paveikti par 50—60 procentiem.

Paredzēts, ka no objekta jāizved sagādātie celtniecības materiāli. Taču gribētos atstāt tos tepat rajonā. Ir jau apspriesti dažādi varianti, varbūt izdosies.

Domāju vērts atgādināt, ka pensionāta celtniecībai bija jānotiek kompleksā ar ciemata atīrīšanas iekārtu (faktiski — pensionāta celšanai tas bija galvenais nosacījums), katlu mājas un daudzdzīvokļu nama celšanu. Ministrijā līdzu līdzekļus kaut katlu mājas celtniecībai,

kas ietilpst šai kompleksā un paredzēta visu šo būvju apkurei. Tas ir būtiski, jo savukārt dzīvojamās mājas celšanai (tā atīrīties netālu no pensionāta un ir paredzēta cilvēkiem, kas dzīvo klosterī un bazilikas teritorijā) pagasts no republikas budžeta ir saņēmis subsīdiju — 500 tūkstošus rubļu. Un mūsu pašu rajona SCO ir gatava sākt darbu. Naudas pietiks mēnešiem diviem — pamatu izbūvēšanai, bet tad jau arī pūsgads beigsies, un paredzams, ka šī mērķsubsīdija Aglonas pagastam būs arī otrajā pusgadā. Tāpēc prasīju vismaz 650 tūkstošus rubļu katlu mājai, lai paralēli pievadītu siltumtrasi, un ziemā mājā varētu veikt apdares darbus. Dienzīlē lauda neatradās. No tā jāsecina, ka arī mājas celtniecība ieilgs.

Par atīrīšanas iekārtām. Spēkā paliek iepriekšējais projekts, ko vēleiz pārbaudīja eksperti, projektētāji, vides aizsardzības dienests. Ciemata atīrīšanas iekārtas atradīsies iepriekš plānotajā vietā (Dagdas ceļa ezera pusē — ieplakā, kur tās nebūs redzamas ne no ceļa, ne ezera puses). Projekts pārskatīts un paredz papildus dīku kaskādi, kur notiks vēl papildus ūdens dabiskā atīrīšana un filtrācija iekams tas nonāks Aglonas ezerā. Starp citu, ūdensvads un kanalizācija jau ir izbūvēti. Bet nu — kā minimums uz gadu visi celtniecības darbi apturēti. Varam veikt tikai tos darbus (klosterā rekonstrukciju, dzīvojamās mājas celtniecību), kuriem nauda no republikas budžeta piešķirta tieši Aglonas pagastam.

Tagad dzird viedokli, ka pensionāta celtniecība būtu daudz vairāk tikusi uz priekšu, ja ne kādreiz pagastā sākušās debates un protesti. Droši vien tā ir, bet daļa vainas ir apstākli, ka pie mums kaut kā iegājies, ka vietējie iedzīvotāji visu uzzina pēdējie. Kamēr vadība lem, kamēr gatavo projektus, visu tur slepenībā, un, kad viss jau izlemts, samaksāts, un ierodas strādnieki, sākas problēmas, kas varēja arī nebūt. Tā, domāju, notika arī šinī gadījumā ar pensionātu. Un mēs varam tikai gaidīt un cerēt, ka biržas kritīsies cenas materiāliem, ka celtniecības organizācijas būs spiestas nolaist zemāk koeficientus. Visbeidzot — ka pēc gada Labklājības ministrijā, ja būs pabeigti jau minētie objekti, atradīsies nauda arī priekš Aglonas.»

Viedokļus uzklusija

S.Jokste

Latvijā nomedīto mežacūku ādas nonāk izgāztuvē

Latvijas mednieki ik sezonu nomedī 15 tūkstošus mežacūku. Kur paliek gaļa, mēs zinām, bet republikas patēriņā jābūt sagādātas un ražošanas apvienības ik gadus spiestas no medniekiem pieņemtās mežacūku ādas aizvest... uz izgāztuvi. Neviena republikas uzņēmums tās nepārstrādā. Vai esam tik bagāti, lai šo dabas doto materiālu vienkārši ieraktu zemē?

— Nekur pasaulē nerīkojas tik izšķērdīgi, — teica Latvijas Mednieku un makšķernieku biedrības vecākais medību vadītājs Jevgēnijs Baltiņš. Pielietojot atbilstošu pārstrādes tehnoloģiju, no mežacūkas ādas var izgatavot daudz vērtīgu priekšmetu, piemēram, portfeļus vai zirglietas. Šī āda ir bieza, izturīga un arī lēta. Republikas patērētāju biedrību savienības speciālisti savukārt domā, ka plāni sasloksnēta mežacūku āda būtu laba izejviela apavu ražošanai.

Dienzīlē republikā vienīgās ādapstrādes firmas «Kosmos» vadība uzskata, ka mežacūkas āda kā izejviela ir nevērtīga. Arī turpmāk tās pārstrāde neesot paredzēta. Pirms pieciem gadiem eksperimenta veidā šis uzņēmums pieņēma arī mežacūku ādas, taču nespēja tās apstrādāt — esot bijušas pārāk biezas, caursautas, turklāt bijis jāterē daudz ķimikāliju. Nav arī atbilstošu ādas apstrādes mašīnu. Vēl tagad noliktavā balojot apmēram 8 tūkstoši šo nekādi neizmantojamo ādu. Tā LETA korespondentei paskaidroja firmas «Kosmos» galvenais inženieris Igors Vepins.

Bet jautājums paliek atklāts: kas tad tomēr pārūpēsies par meža zvēru ādām. Tas pats «Kosmos», kāds uzņēmējs vai mednieku un makšķernieku biedrība?

LETA

Izradas, ka pie mums vēl ir uzņēmumi un organizācijas, kur strikti turas pie kādreizējās PSRS kopējās valodas un pie gudrām Iljiča pamācībām, kā tas redzams šajā fotoattēlā.

Jāņa Silicka foto

Kas palīdzēs?

Pirms dažām dienām tika aizvesti un nodoti zviedru sagādātie produkti saiņi (par to atsūtīšanu rajona visnabadzīgākajiem ļaudīm «Novadnieks» informēja 31. martā) Pelēču un Aizkalnes pagasta četriem trūkumcietējiem. Uzrakstīju vārdu «trūkumcietējs» un aizdomājos, — tādu ļaužu šodien ir simtiem. Trūkumcietēju, kam neiznāk katru dienu sviests, ko uzziest maizei, cukurs tējai vai gaļas gabaliņš. Bet kā nosaukt tādus, kas dienām dzīvo pilnīgā badā? Un daždien kailās dzīvības saglabāšanas instinkta dzīti nāk kaimiņmājās un bikli tauja, vai nav kāda teļa putra vai varbūt vēl cūkām vāritais atlicis...

Es nemurgoju. Un neizdomāju. Tieši to dien Pelēču pagastā bija lemts satīties ar šādu nelaimīgu būtni. Savā būceni? graustā? būdā? viņa pat nevēlējās ielaist nevienu svešu, nevēra vaļā durvis. Durvis? Bet arī to faktiski nebija. To vietā ar polietilēnu apvilktas kaut kāds meistarojums, ko aizlikt priekšā ieejas caurumam. Mītnēi nav arī logu. Iemītniece uztur sakarus ar kaimiņu ļaudīm, kuriem bieži vien nākas apžēloties un par savu naudu atnest maizīti. Un arī šajā reizē tikai kaimiņienes draudzīgās balss iedrošināta uz saucieni «Moņeit, mes sovi vin ļauds asam,» uzticējās izlīst ārā. Varbūt tā, varbūt ne tā, bet vēl par šo sievieti teica, ka vasarā pie viņas no Rīgas ierodas mēsa, kas savāc visu viņas pensiju... Nebūtu brīnums, ja mūsu pašu rajonā vien ir desmitiem stāstu par to, kā nelaimīgos ļaudis, kuriem ne sevišķi skaidra saprašana un spēja rīkoties ar savu naudu, aplaupa un apkrāpj paši tuvākie cilvēki.

Tajā pašā Pelēču pagastā, kur dzīvo šī nelaimīgā, dzīvo arī J.Streiko. Ilgi nepierunājams pieņemt produktus, lepins: «Man neko nevajag». Attēlā redzamā māja ir viņējā. Streiko domā, ka ar to vien pietīktu, ja kāds tai uzliktu jaunu jumtu, ūdens strauēm nākot istabā. Uz kā šis jumts uzlietams? Ja sienas ieliekušās, sabrukt draudošās? Saimnieks pats vēl spēj aiziet pēc piena pie kaimiņiem, pēc produktiem. Bet viņa šodienas pensija pie pašreizējām cenām ir ar tādu pašu vērtību, kā tie desmit rubļi, ko visu laiku kā pensiju saņēma agrāk.

Pelēču pagastā šie — pašā galējā nabadzībā nonākušie.

Aizkalnes pagastā tika teikts, ka par to dien redzētajiem esot vēl sliktākos apstākļos dzīvojoši. Sliktākos? Vai var būt vēl sliktāk, bet laikam jau var, ja dzīvo tā, kā, piemēram, Pīzeļu mājās — nav elektrības, nav sveces, baterijas, petrolejas, vispār nav nekāda apgaismojuma. Smagi slims, ar protēzi saimnieks, pēdējos gados nedaudz noskausta saprašana viņa aprūpētājam un kopējai sievai. Piecu kilometru attālumā no šīs mājas dzīvo Pīzeļa mēsa ar ģimeni un nekurnēdama cenšas vilkt smago slogu — ar ēdienu, ar produktiem pēc savas darba dienas reizi pa reizei ierasties pie brāļa. Labprāt ņemtu pie sevis, bet baidās, ka nepavilks šo vezumu, jo nāktu taču divi slimi cilvēki. Saimnieks apgalvo, ka viņiem neko nevajagot, vienīgi kādu apciemojumu biežāk, kādas ziņas no ārpusaules, kādu saistību ar dzīvespriecīgiem ļaudīm viņu nomācošajā mājās vientulībā.

Helēna Vanaga, aizkalniete, ir pilnīgi viena, bez tuviniekiem, ļoti slimīga. Dievs devis labus kaimiņus, lēmis dzīvot veikala tuvumā. Vismaz produktu sagādes ziņā vieglāk.

Ko šiem cilvēkiem deva zviedru sūtījums — daži kilogrami miltu, makaronu, cukurs, eļļa, konservi, pēc kuriem viņi izlīda, tā arī jāsap, no saviem mājokļiem nosaluši, salīkuši, melnām rokām? Domāju, ka šī palīdzība ir piliens jūrā. Mūsu nabagi jāsavāc pašiem, pašiem vien ir jārada viņiem kaut cik cilvēcīgi dzīves apstākļi. Nocietinājuši savas sirdis pret šodienas vārgdieņiem, nevaram cerēt uz aprūpētām savām vecumdienām.

Maz, ļoti maz iesaistās svētīgajā zēlsirdības darbā. Iespējams, citus atbaida starpposms starp palīdzības devēju un saņēmēju. Bet var jau uzņemt tiešus kontaktus, tiešu atbildību par cietējiem. Vai, teiksim, Līvānu mājbuves kombināta ļaudīm un pašam uzņēmumam ekonomikai būtu sāpīgs trieciens ierasties, piemēram, pie attēlā redzamās mājas saimnieka un ar stipriem balstiem nostiprināt viņa mājas sienas, noklāt jumtu? Ar kombināta ļaudīm un tehniku darbs pusei dienas. Vai elektrotīklu or-

ATTĒLOS:

• Marta Veita, Preiļu poliklīnikas un pagasta pārstāvji zviedru sūtīto produktu saiņi nogādājuši Pīzeļiem;

• sūtījumu saņēma Helēna Vanaga;

• tā tātad ir J.Streiko māja.

Jāņa Silicka foto

ganu atļau izpūstetu, uz sava reķina ievēlot elektrības līniju Pīzeļu mājas? Vai siera rūpnīca bankrotētu, no savu noliktavu pārpilnībām pa kādam sienu klucim vai sviesta pikucim reizi mēnesī nosūtīt badā esošajiem? Pat benzīns nav jāterē, — piena savācējašūnu šoferiem tikai jāiedod līdzī. Vai patērētāju biedrību savienība dzīvo, tik tikko galus savelkot, ka nevarētu, piemēram, šī raksta sākumā minētajai sievietei atļauties apmaksāt vietējā veikalā ik nedēļas divus klaipus — vienu balto, otru rupjās maizes, ko tuvumā dzīvojošie viņai vienmēr pienestu? Tāpat arī citas organizācijas. Man tikai liekas, ka daudzi nemaz neapjauš, kādā postā ļaudis dzīvo. Starp citu, rajonā kāds vecs cilvēks vispār mitinoties alā... Un nerunāsim par pansionātiem. Ir likums, un, paldies Dievam, ka tāds ir, kurā teikts, ka uz pansionātu nevar aizvest ar varu, pretēji cilvēka gribai. Ja tāds nebūtu, laikam uz šīm vietām būtu visplašāk iebraukti ceļi.

Vai par šķērslī pašu labdarībai ir šādu ļaužu adresu trūkums? Nu tās ir apkopotas pie rajona zēlsirdības kustības virzītājas Marta Veitas. Savāktas no pagastiem. Saunas un Riebiņu pagasti nav nosaukuši nevienu uzvārdu, apgalvo, ka viņu pagastos nabagu nav. Bet katrs palīdzēt gribētājs vēl var griezties pie pagastu feldšērēm, kas stāvokli ar saviem nabadzīgajiem ļaudīm zina vislabāk. Starp citu, te vēl viena adrese. Silajāņu pagastā dzīvo Gusāre, kurai praktiski nav jumta virs galvas...

Kā apstāstīja M.Veita, par labdarības darbiem visbiežāk iedomājās tie mūsu sabiedrības locekļi vai uzņēmumi, kuriem pašu reķini krājbankas kontā ir visai niecīga

summa. Piemēram, rajona bibliotēka pieņēma nespēcīgu Preiļu ļaužu adreses, lai pieņemtu viņiem uz mājām grāmatas, lai palīdzētu isināt vientulību. Līvānu slimnīca šajās dienās ķēras izglābt jaunu cilvēku — apaļu bāreni. Kuram nebija, nerunājot par dzīvokli, pat jumta virs galvas. Nakšņoja viņš kāpu telpās, pagrābos, kārtos kaktos. 19 gadu vecumā pilnīgi bez nekā. Par Tautas frontes līdzekļiem viņam nopirka apģērbu, slimnīca apņēmas barot, dot darbu, palīdzēt nokārtot ar dzīves vietu.

Preiliete Survila vislabāko jūtu vadīta devās uz sociālās nodrošināšanas nodaļu pēc bērnu invalīdu adresēm, un neviens viņai tās tur neizsniedza. Kam viņai tās bija vajadzīgas? Cilvēks bija Rīgā uz organizācijas «Rupju bērns» sanāksmi, kur uzzināja, ka mākslinieki savākuši daudz dažādu sēkļu tieši slimajiem bērniem. Jādabū adreses un jāizdala. Gribat, audzējiet paši, bet, ja ir vairāk vajadzīga nauda; — pārdodiet. Tad šī sieviete griežas pie Veitas. Un tagad Rīgas mākslinieku dāvinājums nonācis pie adresātiem.

Drausmīgs ir izsalkums, aukstums, nespēcība vecumdienās. Cik reizes tas drausmīgāks ir bērnam? Preiliete V.Solovjova nelūdz neko citu, vienīgi, lai kāds palīdzētu viņas 14 gadus vecajam mazdēlam atrast darbu. Maizi nopelnītu sev un savai jaunākajai māšelei. Butu arī drošība, ka puika uz kājām nostāsies. Ar savu pensiju grūti vienai uzturēt mazbērnus. Kas var palīdzēt šai ģimenei?

Līvija Rancāne

Kārļa Ulmaņa pēdējais dzīves posms

Komisija, ko izveidojis mūsu parlaments, lai pētītu padomju varas represētos ievērojamos politiskos un sabiedrīkos darbiniekus, precizējusi datus par bijušā Latvijas Valsts Prezidenta Kārļa Ulmaņa pēdējo dzīves posmu. Šie materiāli apkopoti 200 lappušu manuskriptā un sagatavoti publicēšanai.

Komisijas vadītājs — Latvijas ZA Vēstures institūta direktors Indulis Ronis pastāstīja, ka ir atrasta un lokalizēta Kārļa Ulmaņa apbedījuma vieta. Tā atrodas Turkmēnijā, Krasnovodskas pilsētas kapsētā. Uz turieni jau drīzumā dosies arheologu, medicīnu un citu mūsu republikas speciālistu grupa, lai ar Turkmēnijas valdību risinātu jautājumu par bijušā prezidenta mirstīgo atlieku pārvešanu uz dzimteni. Prezidenta vēlēšanās, kā zināms, bija atdusēties līdzās mātei Bērzes kapsētā, kas atrodas netālu no Kārļa Ulmaņa dzimtajām mājām «Pikšām». Šo lauku sētu tagad atjauno, lai tur ar laiku izveidotu muzeju.

Par boļševisma terora un represiju sistēmu Latvijā 1940.—1941. gadā un tās upuriem komisija ieguvusi daudz jaunu ziņu Maskavā. Bijušās PSRS Valsts drošības komitejas Centrālajā arhīvā tai ļauts tagad iepazīties ar agrāk slēptajiem čekas dokumentiem. Apkopotas jaunas ziņas par ilggadējo Latvijas kara ministru Jāni Balodi un vairākiem citiem bijušajiem plaši pazīstajiem sabiedriski politiskajiem darbiniekiem. Arī šie materiāli būs gatavoti publicēšanai.

Helēna Grīnberga,
LETA korespondente

Republikā top fitologu asociācija

Latvijā veidojas fitologu asociācija. Tā apvieno visus, kas audzē, pārstrādā, realizē un lieto ārstniecības augus. Republikas Zinātņu akadēmijas speciālisti prognozē, ka tuvāko piecu gadu laikā pieprasījums pēc dabīgajām ārstniecības izejvielām vismaz desmitkārtosies. Tālab topošās fitologu asociācijas «Phiton» mērķis ir apzināt visus Latvijas speciālistus un jaunsaimniekus, kas nodarbošies ar ārstniecības augu audzēšanu un drogu vākšanu. Asociācija rūpēsies arī par pieprasījuma pētīšanu un slimnieku apgādi ar fitopreparātiem, centīsies kontrolēt stipras iedarbības augu realizāciju.

Audzēt ārstniecības augus Latvijas zemnieku saimniecībām turpmāk būs izdevīgi — drogas tiks iepirktas par līgumcenām. Piemēram, no viena hektāra var iegūt līdz 500 centneriem sveigu asinszāles drogu. Pēc pašreizējām cenām tas maksās 800 tūkstošus rubļu. Hektārā lielogu dzērveņu audzētajam ienes līdz 500 tūkstošiem rubļu gadā. Šogad apmēram 200 Latvijas jaunsaimnieku nodarbošies ar ārstniecības augu audzēšanu.

Republikai ir vajadzīgs dienests, kas nodarbotos ar drogu kvalitātes kontroli. 1934. gadā Latvijā bija izveidots Farmācijas pārvaldes monopoluzņēmums, kas slēdza līgumus ar ārstniecības augu audzētājiem. Sevišķi aktīvi šajā nozarē darbojušies Krustpils un Allažu puses zemnieki. Šī tradīcija jāturpina.

Ineta Meimane,
LETA korespondente

Noguldījuma veidi jauni, krājgrāmatīņas — arī

Sākot ar šī gada 1. janvāri, Latvijas Republikā tiks ieviesti jauni noguldījuma veidi ar paaugstinādem procentiem. Noguldījumi uz pieprasījuma ar ienākumu 6 procenti gadā atverami skaidrā naudā ar pirmā mēneša iemaksu ne mazāku kā 100 rubļi. Papildus iemaksas var iemaksāt jebkurās summās pilnos rubļos, kā arī daļējas iemaksas jebkurām summām.

Viens noguldītājs var atvērt krājbankas iemaksu neierobežotu reķinu skaitu noguldījumus uz pieprasījumu, kā arī brīvi rīkoties ar tiem. Ja noguldījumu slēdz trīs mēnešu laikā, skaitot no atvēršanas dienas, tad procentus krājbanka nemaksā. Ir vairāki termiņu noguldījumi ar glabāšanas ilgumu: uz sešiem mēnešiem — ar ienākumu 7 procenti gadā, uz 1 gadu — ar ienākumu 8 procenti gadā, uz 2 gadiem — ar ienākumu 9 procenti gadā, uz 3 gadiem — ar ienākumu 10 procenti gadā, uz 5 gadiem — ar ienākumu 12 procenti gadā, uz 10 gadiem — ar ienākumu 16 procenti gadā.

Uz minētajiem termiņu noguldījumiem iemaksas var būt ne mazākas kā 500 rubļu. Papildus iemaksas, kā arī daļējas iemaksas izdarīt nedrīkst. Ja pagājis noteiktais noguldījuma glabāšanas termiņš, noguldītājam ir tiesības viena mēneša laikā ierasties krājbankas iestādē reķinu slēgt vai pārvest bezskaidras naudas ceļā uz jaunu noguldījuma veidu.

Ja noguldītājs mēneša laikā neierodas pārformēt noguldījumu, tas automātiski pārgarinās uz to pašu noteikto termiņu, kāds bija pie atvēršanas.

Sākot ar 1. aprīli, republikas krājbankās, arī mūsu, sāktas izsniegt jaunā parauga krājgrāmatīņas. Jaunā grāmatīņu sūtījums nav sevišķi liels, tomēr pagaidām vēl varam ik dienas tās nomainīt visiem gribētājiem.

Par Latvijas Valsts krājbankas izgatavošanu krājgrāmatīņām jāmaksā septiņi rubļi par tās izsniegšanu, reķinu atvēršanu, kā arī izsniegtot jaunu pierakstītas viela.

Z.Ruča,
Preiļu krājbankas 7585 nodalas pārvaldnieces vietniece

Televīzijas programma

Otrdiena, 7. aprīlis

LATVIJAS TV I

18.00 Zīpas. 18.10 Kling, klang, esam klāt!
18.35 Koncerts. 19.00 Arēna. 19.25 Vizīte.
19.50 Lūzdu vārdu! 20.00 Ekrāns bērniem.
20.30 Panorāma. 21.05 Ahoi! 21.55 Aci pret aci. 22.40 Mūzika.

KRIEVIJAS TV

18.00 Santabarbara. Mākslas filma. 32. sērija.
19.00 Vēstis. 19.20 Svētki katru dienu.
19.30 Patiesības mirklis. 20.25 Nezināmā Izraēla. 5. filma. 21.15 Pārskats par VI tautas deputātu kongresu. 22.00 Vēstis. 22.25 Pārskats par VI tautas deputātu kongresu.

LATVIJAS TV II

17.00 Diena pasaulē. 18.00 Zīpas.

OSTANKINAS TV

18.15 NVS meistarsacīkstes hokejā. 20.00 Zīpas. 20.40 Nedēļas nogale par miljonu. Mākslas filma. 23.00 Zīpas.

LATGALES TV

21.55 Profesija - sportists. 22.10 Sludinājumi, reklāma. 22.25 Arī skatuve ir zeme.

Trešdiena, 8. aprīlis

LATVIJAS TV I

9.00 Savai zemei. 9.45 Aci pret aci. 10.30 Mācīsimies svešvalodas! 11.10 Mūzika. 18.00 Zīpas. 18.10 Dabas daudzveidība. 18.50 Brīvais mikrofons. 19.40 Mērnieku laiki. 20.00 Ekrāns bērniem. 20.30 Panorāma. 21.05 Ex libris. 22.10 Life.

KRIEVIJAS TV

7.00 Vēstis. 7.20 Dokumentālā panorāma. 8.00 Vācu valoda. 8.30 Uzmaniību - fotogrāfiju! 8.45 Bēgļi. Krievijas TV teātris. 10.50 Grūtais vecums. 11.20 Netradicionālā medicīna. Rādījumā piedalās A.Čumaks. 12.00 Kā apbedīti Odesā. I. filma. 12.10 Džeza klubs. 12.40 Zemniecības jautājums. 13.00 Vēstis. 15.00 Ekonom. Konversija. 15.30 Dilemtu dialogi. 16.00 Kongresa dienasgrāmata. 16.15 Kristīgā programma. 16.45 Informatīvi komerciāla programma. 17.00 Dod, ķepu, draugst! 18.00 Krievijas meistarsacīkstes futbolā. 19.00 Vēstis. 19.20 Svētki katru dienu. 19.30 Speciālais komercvēstnesis. 19.40 Mult.filma. 19.50 Mīļais, dārgais, mīļotais, vienīgais. Mākslas filma. 21.00 Pārskats par VI tautas deputātu kongresa darbu. 22.00 Vēstis. 22.25 Pārskats par VI tautas deputātu kongresa darbu. 23.30 Dž. Rošini dzimšanas diena.

LATVIJAS TV II

17.00 Diena pasaulē. 18.00 Zīpas. 18.10 Zīpas. Pārtraide no Viļņas. 18.30 Izmeklēšanu vada Rauši. Mult.filma. 1. sērija.

OSTANKINAS TV

18.40 Sokrats. Mākslas filma. 1. sērija. 19.45 Labu nakti, mazuļi! 20.00 Zīpas. 23.00 Zīpas.

LATGALES TV

20.40 Kristīgā programma Es ticu. 1. daļa. 21.10 Sludinājumi, reklāma. 21.15 Mūzikas leppusīte. 21.30 Daugavpils novada mūzikas dienu noslēguma koncerts.

Ceturtdiena, 9. aprīlis

LATVIJAS TV I

9.00 Ahoi! 9.45 Dabas daudzveidība. 10.25 Mācīsimies svešvalodas! 11.05 Ex libris. 16.00 Teletīts Rīga - Upsala (Zviedrija) - Kopenhāgena (Dānija). 18.00 Zīpas. 18.10 H. Alvens. 1. zviedru rapsodija. 18.25 Ievads biznesā. 2. raidījums. 19.00 Pēc zvana. 19.30 Zajais ceļš. 20.00 Bībeles stāsti bērniem. 20.30 Panorāma. 21.05 Programma X. 22.35 Marija Grube. Mākslas filma. 1. sērija.

LATVIJAS TV II

17.00 Diena pasaulē. 18.00 Zīpas. 18.10 Zīpas. Pārtraide no Viļņas. 18.20 Izmeklēšanu vada Rauši. 2. un 3. sērija.

OSTANKINAS TV

18.40 Sokrats. Mākslas filma. 2. sērija. 19.45 Labu nakti, mazuļi! 20.00 Zīpas. 20.40 Tikšanās ar starptautiskā simpozija dalībniekiem par orgānu pārstādīšanas ētiskajām un juridiskajām problēmām. 21.25 Situācija. V. Reznika piemīņai. 22.55 G. Krēmers Rīgā. 23.00 Zīpas.

KRIEVIJAS TV

7.00 Vēstis. 7.20 Spāņu valoda. 7.50 Vaļasbrīdis. 8.05 Tur, kur beidzas upes. 8.35 Kārdinājums. Mākslas filma. 12.05 Saruna bez pretenzijām. 12.40 Zemniecības jautājums. 13.00 Vēstis. 15.00 Orenburgas vakari. 15.50 Reportieris. 16.00 Kongresa dienasgrāmata. 16.15 Termināls. 16.45 Informatīvi komerciāla programma. 17.00 Aklāta pasaule. 17.40 Vaļasbrīdis. 17.55 Ceļš uz pasaules tirgu. 18.25 Krievijas enciklopēdija. 18.40 Ekspocentrs piedāvā... 19.00 Vēstis. 19.20 Svētki katru dienu. 19.30 Piektais ritenis. 21.00 Pārskats par VI tautas deputātu kongresa darbu. 22.00 Vēstis. 22.25 Pārskats par VI tautas deputātu kongresa darbu. 23.30 Bella Ahmadijina.

Piektdiena, 10. aprīlis

LATVIJAS TV I

9.00 Ievads biznesā. 2. raidījums. 9.30 Atvārs. 10.00 Koncerts. 10.30 Abpus šimbrīžam. 11.00 Spēlmaņu cilts. K. Veres. 18.00 Zīpas. 18.10 Dok.filma. 18.40 Luksofors. 19.05 Koncerts. 19.10 Globuss. 19.35 Valdības viedoklis. 20.00 Ekrāns bērniem. 20.30 Panorāma. 21.05 Kārlis Piesis. 22.20 U. Silinš. Vēstules no dzimtenes. TV iestudējums.

LATVIJAS TV II

17.00 Diena pasaulē. 18.00 Zīpas. 18.10 Zīpas. Pārtraide no Viļņas.

OSTANKINAS TV

18.25 Lennebergas Emīls. Mākslas filma. 2. sērija. 18.50 Brīnumu lauks. 19.45 Labu nakti, mazuļi! 20.00 Zīpas. 20.45 Skatiens un citas programmas piedāvā. 0.20 Dejas, dejas, dejas.

KRIEVIJAS TV

7.00 Vēstis. 7.20 Lietišķu cilvēku laiki. 8.20 Angļu valoda. 8.50 Vaļasbrīdis. 9.05 Termināls. 9.20 Viens pret vienu liecnieku klātbūtnē. I. Svedova. 10.05 A. Tarkovska dzimšanas dienai veltīts raidījums. 11.00 Āksts. Mākslas filma. 12.40 Zemniecības jautājums. 13.00 Vēstis. 15.00 Pirmais puslaiks. 15.25 Tveras rakurs. 16.00 Kongresa dienasgrāmata. 16.25 Plašums plus. 16.45 Informatīvi komerciāla programma. 17.00 Kamēr... 17.45 Versija. 18.00 Annas Ahmatovas personiskā lieta. 21.05 Pārskats par VI tautas deputātu kongresa darbu. 22.00 Vēstis. 22.20 Pārskats par VI tautas deputātu kongresa darbu.

FIRMA «LINDA»

iepērk priedes, bērza un apses papīrmalku, diametrs no 6 līdz 14 cm, garums 3 m. Samaksa valūtā.

Informācija pa telefonu:

Stirniene 67151 vai Līvāni 43330, 43336.

Aicinām dažādu amatu pratējus un kooperatorus ar saviem darinājumiem uz **LIELDIENU tirgu 19. aprīlī plkst. 14** Aglonas pagastā pie tautas nama.

Paju sabiedrība «JERSIKA»

lūdz līdz 30.04.92. pieteikties dispečerpunktā visus pilsoņus, kuriem savesti zāģmateriāli sabiedrības gatera teritorijā. Pretējā gadījumā zāģmateriāli tiks izlietoti sabiedrības vajadzībām.

NOVADNIEKS

Galvenais redaktors
Pēteris Pizelis

REDAKCIJAS ADRESE: 228250, Preiļos, Aglonas ielā 1. Iznāk kopš 1950. gada 29. marta. Reģistrācijas apliecība Nr. 0091. Iespējams valsts uzņēmumā «Daugavpils tipogrāfija» Valkas ielā 1. Ofsetiespiedums. Viena iespiedloksne. Pas. 578. Metiens 9464 eksemplāri (latviešu izdevumam 7075, krievu - 2389). Sludinājumus pieņem redakcijas grāmatvedībā katru dienu, izņemot sestdienas un svētdienas. no plkst. 10.00 līdz 12.00 un no plkst. 14.00 līdz 17.00. Tālr. 22305. Pasūtījuma indekss 68169.

Preiļu rajona Rožkalnu pagasta PAJU SABIEDRĪBA «DZINTARS»

šī gada 22. aprīlī plkst 11.00 Rožkalnu ciema tautas namā sasauca paju īpašnieku kopsapulci mantas inventarizācijas saraksta pa objektiem apstiprināšanai. Paju īpašnieku ierašanās obligāta.

PAJU SABIEDRĪBAS «DZINTARS» VALDE

Preiļu rajona Aizkalnes pagasta PAJU SABIEDRĪBA «RAINIS»

paziņo, ka ir saņemti iesniegumi par fermas «Sparāni», zirgu kūts «Vucāni» un bišu saimju atsavināšanu.

LŪDZAM PIETEIKTIES PĀRĒJOS PAJU DALĪBNIEKUS.

Pārdod

rokas ūpmašīnu «Podolsko» un separatoru. Zvanīt Viļāni 2008.

9. aprīlī Aglonā plkst. 9, 10. aprīlī Kalupē plkst. 9, 11. aprīlī Preiļos pie universālveikala plkst. 9, 12. aprīlī Līvānos tirgus laukumā plkst. 9 tiks pārdoti angļu un dekoratīvie kociņi.

kokapstrādes darbgaldu. Zvanīt 44900, pēc 18.00.

separatoru. Tālrunis 17648.

Irē

vienistabas dzīvokli Līvānos uz ilgāku laiku. Zvanīt 43425.

Maina

trīsistabu dzīvokli ar ērtībām (69 kv.m) Preiļos pret diviem atsevišķiem dzīvokļiem. Tālrunis 23872, Verai.

Latvijas Republikā ar 1992. gada 30. martu noteikts ugunsnedrošais laika posms. Esiet uzmanīgi ar uguni mežā! Nekurīniet ugunskurus un nededziniet pērnā gada zāli mežā un tā tuvumā. Par atklātiem ugunsgrēkiem ziņot meža sardzes darbiniekiem.

TELEFONI:

AGLONAS MEŽNIECĪBĀ — 15231,
PREIĻU — 22573,
LĪVĀNU — 44539,
ATAŠIENES — 77218,
LĪVĀNU VIRSMEŽNIECĪBĀ — 44340,44197.

Līvānu virsmežniecības administrācija

Tas — visskumjākais brīdis, kad mātes sirds Uz mūžu mūžiem aplūst un stājas... Skumju brīdī esam kopā ar Pēteri Rožinski, MĀTI smiltājā izvadot. Aizkalnes pagasta iestāžu darbinieki

Atnāc, dēls, un atstāj kapu kalnā smeldzi, Atstāj asaras un skumjas, lai šeit dus. Papnem dzīvei līdzī spēka veldzi, Mātes piemiņa tad vienmēr dārga būs. Izsakām līdzjūtību Aizkalnes pagasta valdes priekšsēdētājam Pēterim Rožinskiem, MĀMIŅU zemes klēpī guldot. Aizkalnes pagasta deputāti

Klusa paliek māja, sāta, Klusa mātes istabiņa. Nav vairs mātes mīļo soļu, Nav vairs mātes padomīņa. Izsakām līdzjūtību Aizkalnes pagasta valdes priekšsēdētājam Pēterim Rožinskiem, MĀTI smiltājā izvadot. Aizkalnes skolas kolektīvs

Prom aizejošo neatsaukt, mēs zinām, Un sevi satumstam, kad diena riet, Mās brīdī saulei māti pielidzinām Un vienmēr ticam — viņa neaiziet... J.Osmanis

Kad aprimuši mīļās MĀMIŅAS soļi un mājās ienākušas sēru dienas, skumju brīdī esam kopā ar Aizkalnes pagasta vecāko Pēteri Rožinski. Preiļu rajona TDP

Uz sniegpukštes ziedīpa Krit lēna asara. Lai paliek citiem pavasars Un ziedu vasara. Visdzīvākie līdzjūtības apliecinājumi Eduardam Rožinskiem sakarā ar SIEVAS nāvi. Preiļu MSVP arodkomiteja

Vairs tikšanās gaišuma nebūs, Ir atdots un papemts viss. A.Elksne Skumju brīdī esam kopā ar Moniku Anspoku, VĪRU pāragri smiltājā izvadot. Latvijas bankas kolektīvs

Cilvēka mūžs dziesmai līdzīgs man liekas — Te tas ieskanas klusi, pieaug spēkā arvien, Te tas vareni plūst, jau ar tālumiem tiekas, Te tas norimst un ieskan — paliek atbalsi vien... Izsakām līdzjūtību Latvijas bankas galvenajai grāmatvedei Monikai Anspokai sakarā ar VĪRA nāvi. Līvānu stikla fabrikas administrācija

Zeme deva, zeme pēma, Zeme visu nepapēma. Ko ar dabu saule cēla, Tas palika virszemē. Izsakām līdzjūtību Monikai Anspokai, pavadot DZĪVESBIEDRU kapu kalnīņā. Preiļu rajona Lauksaimniecības pārvaldes kolektīvs

Kur es savas sāpes likšu, Kam es lūgšu spēkus dot? Es vairs tevi nesatīkšu, Visu mūžu dzīvoju. Z.Purvs Dalām bēdu smagumu ar Latvijas bankas Preiļu nodaļas galveno grāmatvedi Moniku Anspoku, VĪRU smiltājā izvadot. Preiļu rajona Tautas deputātu padome

Vēl tikko staroja tavs rīts, Un, lūk, jau noriets negaidīts Nāk pēdās vakarstundai smagai. Izsakām līdzjūtību tuviniekiem, Leonardu ANSPOKU pāragri smiltājā izvadot. SCO šoferu kolektīvs

Gan sāpju dienas, gan saules rīts — It viss tiek klusi zemē ūts. Izsakām līdzjūtību Vitālam Šultem sakarā ar MĀTES nāvi. Upmalas mednieku kolektīvs

Tu esi katram viena, tomēr tikai viena, Pie kuras kā pie saules bērni turas klāt. Un tādēļ ir tik grūti, zaļam skujām birstot, Uz mūžu smagai zemei tevi atdot, māt. M.Bārbale Skumju brīdī esam kopā ar Vitālu Šulti, guldot MĀTI zemes klēpī. Paju sabiedrības «Vanagi» kolektīvs

Gaišu ceļu sargātāja Tu mums biji, māmuliņ, Nu tev pārklāj kapu priede Vesu smilšu paladziņu. T.dz. Skumju brīdī esam kopā ar Poikānu ģimeni, MĀTI un VECMĀMIŅU izvadot. Folkloras kopa «Ceiruleits»

Tu projām aizgāji klusi — Tāda mīļa, balta, Zem gadu nastas nogurusi. A.Grava Skumstam kopā ar Valentinu Poikāni, no MĀTES uz mūžu atvadoties. Skolēnu jaunrades centra kolektīvs

Lēni, lēni, klusi, klusi Liekam soļus smiltājā. Māmuliņa iet uz dusu Savā gaitā pēdējā. Izsakām līdzjūtību Jānim Vuškārnīkam sakarā ar MĀTES nāvi. Līvānu bioķīmiskās rūpnīcas kolektīvs

Skumji noliec galvas sirmie bērzi, Pūpolzaros sabirst dzīves stāsts, Pāri nošalc pavasara elpa, Jāšķiras, kaut šķirties ir tik žēl. Z.Purvs Skumju brīdī esam kopā ar Moniku Počekaju, pavadot MĀTI smiltājā. Līvānu stikla fabrikas kolektīvs